

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (RP 59/2024 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Katri Törnroth, justitieministeriet
- konkursöverinspektör Henri Isoahde, konkursombudsmannens byrå
- chefsjurist Antti Laitila, Finanssiala ry
- advokat Petra Uusitalo, Finlands Advokatförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Västra Nylands tingsrätt
- Finlands näringsliv rf
- Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon ändras. Det föreslås att konkursombudsmannens och därmed boförvaltarens rätt att få uppgifter om gäldenärens ekonomiska situation preciseras. Bestämmelser om ett förfaringssätt där konkursombudsmannen kan bestämma om fullgörande av gäldenärens bokföring samt om återkrav av kostnader som hänför sig till offentlig utredning ska för tydlighetens skull tas in i lagen. Dessutom föreslås det att det bemyndigande att utfärda förordning som finns i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon förtydligas.

Lagen avses träda i kraft hösten 2024.

Betänkande LaUB 3/2024 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Boförvaltaren i ett konkursbo har enligt konkurslagen (120/2004) till uppgift att utreda konkursgäldenärens ekonomiska ställning och verksamhet före konkursen. Boförvaltaren ska också vid behov göra en anmälan om brottsmisstanke till polisen. Om gäldenärens bokföringsmaterial är i någon annans än gäldenärens besittning, ska det överlämnas till konkursboet. Konkursboet ska ersätta kostnaderna för leveransen av materialet.

Syftet med propositionen är att främja konkursombudsmannens och därmed boförvaltarens tillgång till uppgifter om en gäldenärs ekonomiska ställning särskilt i medellösa och mindre bemedlade konkursbon där olika serviceavgifter i praktiken försämrar förutsättningarna för att utreda gäldenärens ekonomiska ställning och verksamhet före konkursen. För att säkerställa att boförvaltarna i alla situationer får bokföringsmaterialet utan dröjsmål föreslås det att konkursombudsmannens och därmed boförvaltarens rätt att få uppgifter om gäldenärens ekonomiska ställning preciseras. Dessutom föreslås det att lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) preciseras till övriga delar utifrån de behov som observerats i det praktiska tillsynsarbetet. Bland annat föreslås lagen få bestämmelser om fullgörande av bokföringen som en tillsynsåtgärd som är lindrigare än särskild granskning.

Sammantaget anser lagutskottet att propositionen är välkommen. Utskottet ställer sig bakom dess syften. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande anmärkningar och smärre ändringsförslag.

DETALJMOTIVERING

4§. Enligt *2 mom.* i den gällande lagen har konkursombudsmannen trots sekretessbestämmelserna samma rätt som gäldenären eller konkursboet att få uppgifter om gäldenärens eller konkursboets verksamhet och ekonomiska situation samt uppgifter om gäldenärens eller konkursboets bankkonton och betalningsrörelse och om avtal och förbindelser som gäller finansieringen. Det föreslås att momentet preciseras så att de uppgifter som avses i momentet på konkursombudsmannens begäran ska lämnas också direkt till konkursboet. Enligt propositionsmotiven förändras inte det som avses med uppgifter om gäldenärens eller konkursboets verksamhet och ekonomiska situation (se RP, s. 9).

När bestämmelsen tillämpas ska uppgifterna lämnas avgiftsfritt. För tydlighetens skull konstaterar utskottet att bestämmelsen gäller utlämnande av ekonomiska uppgifter avgiftsfritt, inte slutförande av bokföringen. Med stöd av konkurslagen ska boförvaltaren se till att gäldenärens bokföring fullgörs fram till den tidpunkt när konkursen började, med undantag för de situationer som beskrivs i bestämmelsen, till exempel sådana situationer där bokföringen är bristfällig eller boet är medellöst (9 kap. 3 § 1 mom.). Bestämmelsen innebär dock inte att bokföringsföretagen ska slutföra bokföringen kostnadsfritt, utan med stöd av konkurslagen ansvarar konkursboet för denna skuld.

15 b §. Enligt förslaget ska en ny 15 b § fogas till lagen. Paragrafen innehåller bestämmelser om återkrav av kostnaderna för offentlig utredning när det har samlats tillräckliga medel i ett kon-

Betänkande LaUB 3/2024 rd

kursbo. Utskottet föreslår att frasen ”som är föremål för offentlig utredning” stryks i första meningen i 1 mom. för att det också ska gälla sådana fall där den offentliga utredningen efterföljs av borgenärernas förvaltning och återkravet ska utföras först efter det att förvaltningen återförts.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 59/2024 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om övervakning av förvaltningen av konkursbon (109/1995) 4 § 2 mom. samt 5 och 17 §, av dem 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 123/2004, och
fogas till lagen en ny 15 b § som följer:

4 §

Konkursombudsmannen har trots sekretessbestämmelserna samma rätt som gäldenären eller konkursboet att få uppgifter om gäldenärens eller konkursboets verksamhet och ekonomiska situation samt uppgifter om gäldenärens eller konkursboets bankkonton och betalningsrörelse och om avtal och förbindelser som gäller finansieringen. Uppgifterna ska avgiftsfritt och utan dröjsmål ges till konkursombudsmannen och på konkursombudsmannens begäran till konkursboet.

5 §

Konkursombudsmannen kan förordna en eller flera inspektörer att utföra särskild granskning av gäldenärens eller konkursboets förvaltning, räkenskaper och verksamhet. De som utför granskningen har de rättigheter som avses i 4 § 1 mom. Konkursombudsmannen kan på motsvarande sätt bestämma att gäldenärens bokföring ska fullgöras och att ett bokslut ska upprättas fram till den tidpunkt när konkursen började.

Kostnaderna för de åtgärder som avses i 1 mom. betalas av statens medel. Boförvaltaren ska lämna konkursombudsmannen en redogörelse för de åtgärder som konkursboet har vidtagit på grund av granskningen och över de tillgångar som har inlutit till konkursboet till följd av åtgärderna. Om de åtgärder som avses i 1 mom. har varit behövliga för konkursboet, är boet på yrkande av konkursombudsmannen skyldigt att till staten helt eller delvis betala kostnaderna för

Betänkande LaUB 3/2024 rd

dem. Konkursboet kan påföras betalningsskyldighet först efter att det i boet har samlats tillräckliga medel för betalning av kostnaderna.

Konkursboet kan föra ett ärende som gäller boets betalningsskyldighet för avgörande till den domstol som är behörig i konkursärendet inom 30 dagar efter att konkursboet har fått del av konkursombudsmannens beslut. Domstolen kan förbjuda att beslutet verkställs tills vidare.

15 b §

Ett konkursbo ~~som är föremål för offentlig utredning~~ är på yrkande av konkursombudsmannen skyldigt att till staten helt eller delvis betala de kostnader för konkursförfarandet som följer av den offentliga utredningen. Konkursboet kan påföras betalningsskyldighet först efter att det i boet har samlats tillräckliga medel för betalning av kostnaderna.

Konkursboet kan föra ett ärende som gäller boets betalningsskyldighet enligt 1 mom. för avgörande till den domstol som är behörig i konkursärendet inom 30 dagar efter att konkursboet har fått del av konkursombudsmannens beslut. Domstolen kan förbjuda att beslutet verkställs tills vidare.

17 §

Närmare bestämmelser om organiseringen av konkursombudsmannens och dennes byrås uppgifter samt bestämmelser om delegationen för konkursärenden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 18.6.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
medlem Elisa Gebhard sd
medlem Pia Hiltunen sd
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Mari Kaunistola saml
medlem Pihla Keto-Huovinen saml
medlem Minja Koskela vänst
medlem Rami Lehtinen saf
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Susanne Päivärinta saml
medlem Markku Siponen cent
medlem Joakim Vigelius saf
medlem Juha Viitala sd.

Betänkande LaUB 3/2024 rd

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.